

Metodický list

LESNÁ PÄTKA

Druh pomôcky: vzdelávací animovaný seriál

Číslo epizódy: **S01E06**

Názov epizódy: **JA HODÍM NAJĎALEJ!**

Dominantná vzdelávacia oblasť

Matematika a práca
s informáciami

123

Vzdelávacia téma:

Meranie dĺžky
a porovnávanie

Dominantná oblasť výchovy charakteru

Úcta k druhým

Výchovná téma:

Túžba byť vo všetkom
najlepší (Každý je dobrý
v niečom inom.)

Tematické okruhy príbehu

porovnávanie dĺžok
argumentácia
pravidlá súťaže

meranie dĺžky
ihrisko
túžba byť najlepší

rozhodovanie o pravdivosti
súťaž

Anotácia

Deti v Tajomnií usporiadajú súťaž v hádzaní a hľadajú spôsob, ako férovo rozhodnúť, kto hodil najďalej. Zisťujú, že každý je dobrý v niečom inom a skutočné víťazstvo je vedieť použiť svoj talent pre skupinu.

Synopsa

Albert si cestou na líku pohadzuje malú loptičku, až kým sa loptička nezachytí vysoko v konároch Duba. Nik po ňu nedokáže vyskočiť, jedine Uľa. Igyho sa dotkne, že nedokáže vyskočiť najvyššie zo všetkých. Vyhlási preto, že aj keď neskáče najvyššie, určite je najlepší v hádzaní.

Lesná päťka vstupuje do Tajomnie, aby tu usporiadala súťaž v hádzaní. Mláďatá dostanú k dispozícii ihrisko a kopu farebných loptičiek. Najskôr pochopia, že potrebujú pravidlá súťaže a určia si ich. Potom jeden po druhom hádžu od stredovej čiary. Vizuálne porovnávajú dĺžku hodov a priebežne vyhodnocujú, koho hod bol dlhší. Albert sa kdesi túla a keď ho vyzvú, aby sa zapojil, popletený hodí loptičkou od stredovej čiary práve na opačnú stranu ako ostatní. Teraz sa hody nedajú porovnať a deti musia prísť na to, ako sa dajú zmerať. Igy navrhne najskôr meranie krokmi a potom pevným konárom. Ukáže sa, že Albertov hod bol najdlhší zo všetkých.

Pod Dubom získava Albert medailu. Igy je nešťastný, pretože nie je v ničom najlepší. Uľa ho však vyvedie z omylu. Vymyslel predsa, ako sa dajú hody zmerať. Je teda najlepší v premýšľaní. Každý je dobrý v niečom inom a spolu sú "najlepší v kamarátení".

Vzdelávacia línia

Vzdelávací zámer

Obsah dominantnej vzdelávacej oblasti v epizóde je koncepčne situovaný do vzdelávacej podoblasti **Geometria a meranie** v predprimárnom vzdelávaní a je zameraný na plnenie nasledujúcich tém z kurikula. Pri plnení jednotlivých úloh v súlade s požiadavkami na predškolskú edukáciu sa objavujú v epizóde aj elementy iných vzdelávacích podoblastí, v tomto prípade **Logika** a **Čísla a vzťahy**.

- Porovnávanie dĺžky odhadom (vyššie, nižšie, ďalej).
- Určenie dĺžky meraním.
- Porovnávanie dĺžky meraním.
- Voľba primeranej jednotky merania a jej aplikácia.
- Zdôvodnenie výberu primeranej jednotky merania.
- Určenie hľadaného člena v usporiadanom rade na základe merania (najďalej).
- Rozhodovanie o pravdivosti tvrdení.

Odporúčanie na prípravu detí a podmienok v triede pred sledovaním epizódy

Je vhodné, aby deti pred sledovaním epizódy **poznali pojmy dlhý, krátky, ďaleko, blízko, dlhší, kratší, ďalej, bližšie**. Na zopakovanie a upevnenie uvedených pojmov je vhodné aplikovať vzdelávacie aktivity/hry zamerané na porovnávanie dvojíc objektov podľa určeného rozmeru – výška, dĺžka, šírka. Napr. porovnávanie dvoch veží/stavieb podľa výšky, dvoch ciest/ špagátov podľa dĺžky, prípadne dvoch ciest/dverí podľa šírky. Deti by zároveň mali mať skúsenosť s meraním dĺžky rôznymi neštandardnými jednotkami: krok, stopa, palec,....

Pred sledovaním epizódy odporúčame **prípraviť si v triede pomôcky** na zaznamenávanie výsledkov merania deťmi, predmety na meranie a porovnávanie, priestor na prácu vo dvojiciach a prezentáciu dvojíc.

Odporúčanie na prácu s deťmi počas sledovania epizódy

1. otázka:

Aké pravidlá súťaže v hádzaní by ste navrhli vy?

Učiteľ/ka nechá deti **formulovať pravidlá**, ktoré môže zaznačiť graficky na tabuľu/interaktívnu tabuľu/plagát. V prípade potreby aktivizácie detí môže ich pozornosť upriamiť na pravidlá dohodnuté na prácu v triede, pravidlá rozhovoru (ktoré pravdepodobne majú vytvorené), pravidlá hier, ktoré sa v triede hrajú.

Inou možnosťou je orientovať rozhovor na formu súťaže a riešiť **otázky spojené s priebehom a hodnotením súťaže**, ktorú poznajú, ktorej sa zúčastnili, ktorú sledovali.

V závere je vhodné **zhrnúť podstatné myšlienky verbálne a graficky** a uvažovať nad otázkou, prečo potrebujeme pri súťaži takéto pravidlá.

2. otázka:

Čo si myslíte vy, je Igy víťaz?
Pokúste sa vysvetliť svoje rozhodnutie.

V súlade so stanovenými pravidlami pre rozhovor pedagóg/ička umožní deťom **formulovať svoje názory a zdôvodnenia**. V triede možno vytvoriť skupiny detí s rovnakým názorom a vyzvať skupiny, aby argumentovali svoje rozhodnutia vlastnými slovami. Ostatní počúvajú, ale nezasahujú do prezentácie.

Pedagóg/ička by nemal/a formulovať závery, nedá najavo, ktoré argumentácie sa mu/jej páčia a sú správne. Skôr vyslovuje otázky, prejavuje pochybnosti, aby podnecoval/a uvažovanie detí. V prípade potreby je vhodné zhrnúť názory detí, ktoré sa v diskusii objavili. Vyhodnotenie návrhov rieši pedagóg/ička až po ukončení epizódy.

3. otázka

Dá sa určiť, ktorý z chlapcov hodil ďalej? Ako?

Učiteľ/ka ponechá deťom priestor na rozmyšľanie a dá im možnosť na **vyjadrenie vlastných názorov**. V prípade potreby je možné pripomenúť postup pri porovnávaní dvoch ciest podľa dĺžky (Ako sme zistili, ktorá je dlhšia?). Návrhy detí na riešenie problému je znovu vhodné zaznamenať tak, aby to videli všetci. Vyhodnotenie návrhov riešime až po ukončení epizódy.

4. otázka

Navrhните, ako možno dĺžku hodu zmerať presne.

Učiteľ/ka pripomenie deťom problémy, ktoré nastali pri používaní jednotiek krok, stopa, palec. Rozdelí deti do dvojíc a každá z nich **príde s návrhom na „presné meranie“ hodu**. Možno sa objaví aj pojem meranie metrom, lebo to deti zo skúsenosti vedia. V Tajomnii však meter nepoznajú. Formuláciu návrhov postupov so zdôvodnením ponechá na deťoch. Vyhodnotenie návrhov rieši až po ukončení epizódy.

Odporúčanie na prácu s deťmi po sledovaní epizódy

Na zhrnutie poznatkov je možné využiť formuláciu otázok:

- Čomu sa dnes venovali zvieratká?
 - Čo bolo potrebné dohodnúť pred začiatkom súťaže?
 - Boli pravidlá dôležité? Prečo?
 - Aký problém zvieratká riešili?
 - Opíšte prvý spôsob riešenia úlohy.
 - Vysvetlite, prečo pri tomto spôsobe vznikol problém.
 - Aké iné riešenie navrhli?
 - Bol ich postup správny? Vysvetlite prečo.
 - Na čo musíme dávať pozor, keď chceme niečo odmerať?
 - Môžeme odmerať dĺžku predmetu, cesty a pod. čímkoľvek?
 - Čo by si nepoužil na meranie hodu loptičkou? Prečo?
- Na riešenie uvedených problémov si pedagóg/ička pripraví v triede vhodné aj nevhodné predmety na meranie a ponúkne deťom na výber.

Transfer poznatkov do praxe je možné podporiť napríklad otázkou:

- Kde by ste mohli použiť takéto riešenie (takýto postup)?

Výchovná línia

Výchovný zámer

Epizóda je v rámci rozvoja charakteru krokom k naplneniu niekoľkých štandardov VCH:

- *Žiak vymenuje dobré vlastnosti druhých a pochváli ich (Úcta k druhým)*
- *Žiak rozlišuje medzi spravodlivým a nespravodlivým správaním v bežných situáciách (Spravodlivosť)*

Odporúčanie na prípravu detí a podmienok v triede pred sledovaním epizódy

Na úvod učiteľ/ka deťom povie, že sa spoločne pozrú na to, že každý je v niečom dobrý a každému sa môže dariť v niečom inom a vďaka tomu sa ľudia navzájom dopĺňajú.

Následne pozve učiteľ/ka deti do pohybovej hry. Ak je to možné, mala by si trieda posadať do kruhu, ak to nie je možné, môžu deti ostať v laviciach. Učiteľ/ka vyzve deti, aby si vymenili miesta všetci tí, pre ktorých platí:

- *rýchlo behajú*
- *ide im kreslenie*
- *vedia dobre počítať*
- *vedia sa postarať o nejaké zvieratko*
- *vedia rozveseliť kamarátov a kamarátky*
- *majú dobré nápady na hry*
- *a i.*

Učiteľ/ka sa môže detí, ktoré si vymieňajú miesta, dopýtať ďalšie informácie (napr. či behajú aj inde ako na telesnej výchove, ktorú vec radi kreslia, o aké zvieratko sa vedia postarať a ako, a podobne). Cieľom je ukázať pestrosť talentov a silných stránok, ktoré sa prejavujú v škole, pri koníčkoch, s druhými ľuďmi a podobne. Tiež je dôležité povzbudiť deti, aby vedeli nahlas a pred druhými povedať o sebe pozitívne hodnotenie.

Na záver učiteľ/ka ocení zapojenie detí a ich silné stránky a povie, že teraz je čas pozrieť sa na to, v čom sú dobrí kamaráti z Lesnej päťky.

Odporúčanie na prácu s deťmi po sledovaní epizódy

Po skončení epizódy sa učiteľ/ka opýta detí:

- *Ktoré meranie bolo spravodlivejšie - podľa krokov alebo s pomocou palice? Prečo? Čo vlastne znamená, keď sa povie, že niečo je spravodlivé?* (Primeraný záver by mohol byť napr.: Spravodlivé je, keď platia rovnaké pravidlá pre všetkých a keď sa snažíme, aby mali všetci rovnakú šancu). Tešili by ste sa, ak by ste vedeli, že ste vyhrali nespravodlivo? Prečo nie?
- *Prečo bol vlk Igy smutný?* (možné odpovede: chcel byť tiež v niečom najlepší, závidel ostatným, nebol spokojný so sebou a podobne.)
- *Kto a ako mu pomohol?* (možné odpovede: dub, lebo si všimol, že je Igy smutný, kamzíčka Olivka a rysie dievča Uľa, ktoré mu povedia, v čom je dobrý on, všetci kamaráti, ktorí ho povzbudia, a pod.)

Učiteľ/ka zhrnie, že občas sa stáva každému, že sa mu nedarí a je z toho smutný a vtedy je skvelé mať kamarátky a kamarátov, ktorí vedú povzbudiť a pomenovať, čo komu ide. Nasleduje aktivita, kedy si deti vo vopred určenom poradí majú navzájom povedať niečo oceňujúce. Podľa priestorových možností triedy je možné využiť hádzanie lopty, podávanie nejakého predmetu (triedny maskot, pero, a pod.), alebo využiť iné poradie, pričom dieťa, ktoré drží predmet/hádza loptu, ocení iné dieťa, ktorému následne loptu/predmet posunie. Aktivitu môže učiteľ/ka modelovať a povedať: „Podľa mňa je XY šikovný pri loptových hrách.“ alebo „páči sa mi, že XY je ochotný pomôcť kamarátom.“ Dôležité je, aby každé dieťa bolo ocenené. Ak sa stane, že sa oceňujúce slová pri niektorom dieťati zaseknú alebo sa spolužiakovi či spolužiačke nedarí povedať niečo povzbudzujúce, môže učiteľ/ka vyzvať iných, aby doplnili svoje postrehy, prípadne sám/a povie vlastné pozorovanie. Môže tiež povzbudzujúco doplniť, že každý je v niečom dobrý a niekedy to lepšie vidno v škole, niekedy doma alebo na krúžkoch. Keď všetky deti získajú svoje oceňujúce výroky, učiteľ/ka ich požiadajú, aby gestom (palec hore, palec do stredu, palec dole) ukázali, ako sa teraz majú. Na záver môže zhrnúť, že keď o sebe človek hovorí alebo počuje oceňujúce slová, často to prináša radosť a preto je dobré sa k oceňovaniu vracieť.

